

ASIA Puutteellinen valitusosoitus sähköisen asiainnin osalta

KANTELU

Kantelija on 18.1.2016 oikeuskanslerinvirastoon saapuneessa kantelussaan arvostellut maa- ja metsätalousministeriön päätöksen 18.12.2015 (Tulvariskien hallintasuunnitelmien hyväksyminen vuosille 2016 – 2021, Dnro 1411/448/2015) liitteenä olleen valitusosoituksen sisältöä, päätöksen tekoajankohtaa ja siihen liittyen valitusajan sijoittumista sekä aiemman korkeimman hallinto-oikeuden Vuotosta koskeneen päätöksen sivuuttamista ministeriön päätöksenteossa. Valitusosoituksen sisällön osalta kantelija on arvostellut sitä, ettei valitusosoituksessa ole ilmoitettu mahdollisuudesta toimittaa valitusta perille sähköisesti.

SELVITYS

Asiassa on pyydetty maa- ja metsätalousministeriöltä kantelun tutkimiseksi tarpeellinen selvitys. Selvitystä on kuitenkin pyydetty ainoastaan siltä osin, kuin kantelu koskee valitusosoituksen sisältöä. Maa- ja metsätalousministeriö on 12.2.2016 antanut asiassa selvityksen, joka lähetetään kantelijalle tämän päätöksen ohessa.

RATKAISU

Oikeuskanslerin toimivalta sekä tutkimisen rajaaminen

Perustuslain 108 §:n 1 momentin mukaan oikeuskanslerin tehtävänä on valvoa valtioneuvoston ja tasavallan presidentin virkatoimien lainmukaisuutta. Oikeuskanslerin tulee myös valvoa, että tuomioistuimet ja muut viranomaiset sekä virkamiehet, julkisyhteisön työntekijät ja muutkin julkista tehtävää hoitaessaan noudattavat lakia ja täyttävät velvollisuutensa. Tehtävänsä hoitaessaan oikeuskansleri valvoo perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutumista.

Valtioneuvoston oikeuskanslerista annetun lain (193/2000) 4 §:n (536/2011) 1 momentin mukaan oikeuskansleri tutkii kantelun, jos on aihetta epäillä oikeuskanslerin valvontavaltaan kuuluvan henkilön, viranomaisen tai muun yhteisön menettelleen lainvastaisesti tai jättäneen velvollisuutensa täyttämättä taikka jos oikeuskansleri muusta syystä katsoo siihen olevan aihetta.

Vakiintuneen käytännön mukaan oikeuskansleri ei tutki kantelua, joka on käsiteltävänä toimivaltaisessa viranomaisessa. Korkeimman hallinto-oikeuden kirjaamosta 21.1.2016 saadun tiedon mukaan maa- ja metsätalousministeriön edellä mainitusta tulvariskien hallintasuunnitelmien hyväksymistä koskevasta päätöksestä on valitettu. Kirjaamon mukaan kyseisestä päätöksestä on saapunut neljä valitusta, joista yhdessä kantelija on yhtenä allekirjoittajana. Korkeimman hallinto-oikeuden kirjaamosta 11.3.2016 saadun tiedon mukaan valitusten käsittely on kesken. Koska kantelussa tarkoitettua päätöstä koskevien valitusten käsittely on kesken korkeimmassa hallinto-oikeudessa, olen tutkinut kantelun ainoastaan siltä osin kuin siinä on ollut kyse valitusosoituksen sisällöstä sähköisen asioinnin osalta.

Sovellettavat oikeussäännökset

Perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheutonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi. Pykälän 2 momentin mukaan käsittelyn julkisuus sekä oikeus tulla kuulluksi, saada perusteltu päätös ja hakea muutosta samoin kuin muut oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin ja hyvän hallinnon takeet turvataan lailla.

Tulvariskien hallinnasta annetun lain (620/2010) 22 §:n mukaan tulvariskien hallintasuunnitelman hyväksymistä koskevaan maa- ja metsätalousministeriön päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Hallintolainkäyttölain 14 §:n mukaan päätökseen, josta saa valittaa, on liitettävä valitusosoitus. Valitusosoituksessa on mainittava valitusviranomainen, viranomainen, jolle valituskirjelmä on toimitettava sekä valitusaika ja mistä se lasketetaan. Pykälän 3 momentin mukaan valitusosoituksessa on selostettava säännökset valituskirjelmän sisällöstä ja liitteistä sekä valituksen perille toimittamisesta.

Sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain (13/2003) 7 §:n 2 momentin mukaan jos oikaisuvaatimus tai valitus voidaan tehdä viranomaiselle myös sähköisesti, tällainen yhteystieto on ilmoitettava oikaisuvaatimus- tai valitusosoituksessa. Oikaisuvaatimuksen ja valituksen tekemisessä noudatetaan muutoin, mitä niistä erikseen säädetään.

Maa- ja metsätalousministeriön selvitys

Maa- ja metsätalousministeriö toteaa selvityksessään 12.2.2016, että ministeriön päätös tulvariskien hallintasuunnitelmien hyväksymisestä on ensimmäinen tulvariskien hallinnasta annetun lain nojalla annettu. Valitusosoitus on selvityksen mukaan laadittu osittain poikkeavasti ministeriön muuntyyppisistä päätöksistä ottaen huomioon myös tulvariskilain 22 §:n mukainen muutoksenhakua koskeva säännös. Päätöskohtaisesti ilmoitettuja tietoja valitusosoituksessa ovat olleet valitusperuste, valitukseen oikeutetut sekä valitusaika, jonka päätyminen on päätöksen poikkeuksellisen tiedoksiantotavan vuoksi (julkipanon jälkeen) ilmoitettu yksilöitynä päivämääränä.

Ministeriö toteaa selvityksessään, että valitusosoitusta laadittaessa sähköpostiosoite on erehdyksessä jäänyt pois korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedoista. Ministeriö pahoittelee virheestä kantelijalle ja muille päätökseen muutosta hakeneille aiheutunutta vaikeutta valitusasiakirjojen toimittamisessa korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Lisäksi ministeriö tuo esiin, että siellä

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

on laadittu oikaisuvaatimus- ja valitusosoitusmalleja ministeriön päätöksiin seitsemää eri päätyyppiä varten ja että kaikissa niissä mainitaan myös sähköpostiosoite oikaisuvaatimus- tai valitusviranomaisten yhteystiedoissa.

Johtopäätökset ja toimenpiteet

Maa- ja metsätalousministeriön 18.12.2015 antama päätös tulvariskien hallintasuunnitelmien hyväksymisestä vuosille 2016 – 2021 on tulvariskien hallinnasta annetun lain 22 §:n mukainen valituskelpoinen päätös, johon on liitettävä valitusosoitus. Hallintolainkäyttölain 14 §:n mukaisesti valitusosoituksessa on ilmoitettava, miten valitus voidaan toimittaa perille. Sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain 7 §:n 2 momentin mukaan jos valitus voidaan tehdä viranomaiselle myös sähköisesti, tällainen yhteystieto on ilmoitettava valitusosoituksessa. Maa- ja metsätalousministeriön kyseiseen päätökseen on sinänsä liitetty valitusosoitus. Siinä ei kuitenkaan ole ollut edellä mainittujen lakien mukaista mainintaa siitä, että valitus voidaan toimittaa korkeimmalle hallinto-oikeudelle myös sähköisesti, eikä siihen ole sisältynyt korkeimman hallinto-oikeuden sähköisessä asioinnissa käytettävää yhteystietoa. Valitusosoitus on tältä osin ollut virheellinen. Korostan, että pelkän sähköpostiosoitteen mainitsemista ei ole pidettävä riittävänä, jos samalla valitusosoituksessa ei tuoda esiin, että valitus voidaan toimittaa perille sähköisesti. Valitusosoituksesta tulee ilmetä kaikki ne menettelytavat, joita käyttäen valitus voidaan toimittaa perille, mikä osaltaan tukee perustuslaissa mainittuja oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin ja hyvän hallinnon edellytyksiä.

Vaikka tapauksessa maa- ja metsätalousministeriön valitusosoitus on edellä esitetyin tavoin ollut virheellinen, virhe ei näyttäisi johtaneen oikeudenmenetyksiin. Maa- ja metsätalousministeriön kantelussa tarkoitettua päätöksestä on tehty neljä valitusta, joista yhdessä kantelija on allekirjoittajana. Tällä perusteella katson riittäväksi kiinnittää maa- ja metsätalousministeriön huomiota hallintolainkäyttölain ja sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain valitusosoituksen perille toimittamista ja yhteystietoja koskevien säännösten noudattamiseen.

Oikeuskansleri

Jaakko Jonkka

Vanhempi oikeuskanslerinsihteeri

Hanna-Mari Pekuri

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

KÄYNTIOSOITE Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
POSTIOSOITE PL 20, 00023 Valtioneuvosto

PUHELIN 0295 16001
TELEFAKSI 09 160 23975

E-MAIL etunimi.sukunimi@okv.fi
INTERNET www.okv.fi